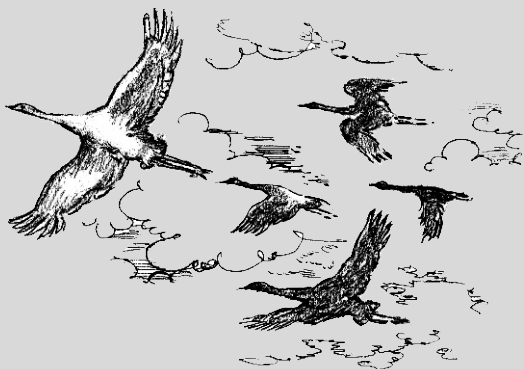

Бузургмехри Баҳодур

ҲАМБОЛИ ТУРНАҲО

*Дили ман арсаи сўзу гудоз аст,
Раҳи мақсуди ман шебу фароз аст.
Баҳор овардан осон нест, ёрон,
Ба мисли турнаҳо роҳам дароз аст.*

Рафтан расидан аст

Мутолиаи дафтари нахустини Бузургмеҳри Баҳодур ба поён расиду мутмаин шудам, ки вуруди ӯ ба дунёи шеърӯ шоирӣ ба чидд ва доимист. Ҷолиб аст, ки дар ин як-ду соли охир бо номи бостонӣ ва достонии Бузургмеҳр се нафар вориди майдони шеърӣ муосири тоҷик шудаанд: Бузургмеҳри Тоҷиддин, Бузургмеҳри Ҳаким ва соҳиби ин дафтар Бузургмеҳри Баҳодур.

Бузургмеҳр дастпарвари Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода ва дар айни ҳол дар Институти забон ва адабиёти Академияи илмҳо ба пажӯҳиши илмӣ шугл дорад. Рӯзноманигорӣ ҳам мекунад. Ёро узви маҳфили адабии Донишгоҳи миллий низ метавон шумурд. Зеро дар чанд нишастӣ ин маҳфил ширкат намуда, бо аъзои ин маҳфил ба қавли қадимиҳо ҳашру нашр дорад.

Ашъори Бузургмеҳр то кунун дар ҳафтаномаҳои «Адабиёт ва санъат», «Нигоҳ», моҳномаи «Истикбол» ва нашрияи миллии адабии «Садои Шарқ» ба чоп расидааст.

Аз ширкаткунандагони феълӣ саҳифаҳои адабии интернетӣ мебошад. Хонандагон ашъорашро хуш мепазиранд. Шеъраш равону рангин аст. Дар қолабҳои суннатӣ ва арӯзи нав (шеърӣ нав) таъъозмӯй мекунад ва голибан муваффақ бадар меояд. Тасвирҳо, таркибҳо ва баёни тозаӣ шоирона дар анвои ашъораш ба ҷашм мерасанд ва эҳсос мешавад, ки таъби равону тозаписанд дорад. Барои мисол ба ин ғазалвора таваҷҷуҳ намоед, ки дар маҷаллаи «Садои Шарқ» ба чоп расидааст ва чун намунаи кори бисёр душвори тозагӯй дар ғазал дониста шудааст:

*Шиносад соати дастат заданҳои дили шоир,
Бисӯзад оташи чашмат ҳама обу гили шоир.*

*Китоби дасти ту бошад китоби умри ман гӯё,
Шитоби пойи гулрезат шитоби умри ман гӯё.*

*Китоби ту нур аз дарди дили девонаи ман нест?
Ниҳӣ ангушт бар ҳар хат, хати пешонаи ман нест?..*

Табиати диёр, модар, Ватан мавзӯи аксари ашъори Бузургмехри Баҳодурро ташкил медиҳад ва дар ин мавзӯҳои ҳамагонӣ ва ҷовидонӣ ҳам метавонад сухани хосаи худро бигӯяд. Аз ҷумла, дар шеърҳои «Соя» модарро дар гандумзор тасвир мекунад, ки кӯдаки худро дар сояаш панаҳ кардааст:

*Аз кучо огоҳ будам он замон,
Зери нури офтоб аз ман ниҳон.
Модарам бо тафс месӯзад чунон,
З-ин сабаб будаст бӯи ӯ чунон.*

Умед аст, ки Бузургмехр ин сириштаи илоҳӣ — истеъдодро бо сабру таҳаммул ва талошу кӯшиши пайваста парвариш медиҳад ва сактаҳои аҳён-аҳёни шеърҳои худро ҳамвор месозад. Камолро ниҳоятест нест ва хушо ба ҳоли ононе, ки раҳсипори водии камол ҳас-танд.

Ба қавли шоири нуктагӯи порсизабонон Қайсари Аминпур: «Соҳил баҳона аст, рафтани расидан аст».

Рустами Ваҳҳоб

ҒАМИ ШОДИВУ ШОДИИ ҒАМУ АНДӢХ

Барои шеър осон нест бори шоире бурдан,
Барои насли фардо вожаҳои нодире бурдан.
Ва аз ин аср то он аср бори хотире бурдан.
Ҳазорон бор мурдан, зинда гаштан, боз
номурдан,
Барои шеър осон нест ҳарфи Рӯдакиро бо
худ овардан,
Ҳазорон лафзу маъниро ба мисли хӯшаи
ангур бифшурдан,
Даруни хеш ҷо кардан.
Ба дӯши вожа вазнин аст бори
маънии Бедил,
Барои байт вазнин аст бори маънии Соиб,
Чу шеъри Ҳофизи Шероз осон нест оғаҳ
будан аз ғоиб...
Барои мо ҳам осон нест шеъри ҷовидон
гуфтан,
Парешон ҳарфхоро сулҳ бояд дод,
Ба мисли ҳарфҳо сад бор аз худ вожа
бояд зод.
Ҳазорон вожаи беморро бояд табобат кард;
Ба мисли вожа дар занҷир бояд буд,
Сари ҳар вожа ботадбир бояд буд,
Ҳазорон бор аз худ норизову толиби таҳрир
бояд буд,
Зи такрори суҳан парҳез бояд кард!
Ба гӯши вожаҳо тавҳид бояд хонд,
Даруни мисрае ҷону ҷаҳони хеш
бояд монд.

Ва акнун мисраи танҳои худро чуфт
 бояд кард,
 Яъне, шеър бояд сохт!
 Даруни шеър бояд рӯхро ҷо кард,
 Дили маҷрӯхро ҷо кард;
 Даруни шеър рӯхи боду борону замин
 осмону ҷангали анбӯхро ҷо кард,
 Ғами шодиву шодии ғаму андӯхро
 ҷо кард...

Ба шоир нест осон шеърҳои
 ҷовидон гуфтан,
 Ба шоир нест осон воҷаро чун
 ғавҳаре суфтан,
 Дили шабро зи ранги субҳи
 миной задан шабнам,
 Дили шабро шарори қалби данқой
 бубахшидан,
 Каси ғофил зи худ дар гӯр ҳам бедард
 хоҳад хуфт,
 Ба шоир нест осон андаруни
 гӯр ҳам хуфтан,

ДУРУД

Заррае хуршед овардам ба худ,
Пеши чашмони шумо манзур бод.
Қалби моро чашматон бедоғ дид,
Дидаи хушбинатон пурнур бод.
Ончунон оҳиста по монам ба хок,
Кулбаи мӯри замин маъмур бод.
Омадам, рӯи хазон гул кошта,
Тирамаҳ аз буданам масрур бод.
Аз ҷавониву баҳору ошиқӣ,
Шеърҳои тозаам маншур бод.
Ҳар касе, ки айши шоир кард шӯр,
Айши ҳар ду олами ӯ шӯр бод.
Ҳар кӣ бӯе мебарад аз «Маснавӣ»,
Дар сари дори фано Мансур бод.
Ҳар диле Хайёму Ҳофизро шинохт,
Аз муҳаббат то абад махмур бод.
То ки садри шеъри дунё Рӯдакист,
Шеър вологавҳару мастур бод!
Қисмати шеъру ғазал, эй кошки,
Аз мағалҳо, аз дағалҳо дур бод!

СУРУДИ ФИРДАВСӢ

Ватан гӯям, забонам оташин аст,
Забонам дар даҳонам оташин аст.
Агар як лаҳзае Меҳан нагӯям,
Худои меҳрубонам оташин аст.
На танҳо хоби ман, бедории ман,
Намози ҳар замонам оташин аст.
На танҳо шодии ман, хандаи ман,
Ҳама дарду ғамонам оташин аст.
Сари майдони разму базми шоҳӣ,
Саропои ялонам оташин аст.
Шунав фарёди Рустамро зи Албурз:
Дави Раҳши чамонам оташин аст.
Зи зарби гурзи ман резад ситора,
Сари гурзи гаронам оташин аст.
Садои Ораш ояд аз Дамованд:
Ба каф тиру камонам оташин аст.
Сиёвушам, намесӯзам ба оташ,
Тани хокиву чонам оташин аст.
Яли рӯинтанам, Исфандиёрам,
Рагу пай, устухонам оташин аст.
Ман он Сӯхробам аз тухми Таҳамтан,
Ки хуни арғувонам оташин аст.
Дирафши дасти Кова – дафтари ман,
Дирафши ковиёнам оташин аст.
Ман он Фирдавсии равшанравонам,
Ҳамоно ки равонам оташин аст.

АНЧУМАНИ НАВРҶЗ

Пайдост, ки Ахриман мағлуби Ахуро шуд,
Аз нуру зиёи Ҳақ оина мучалло шуд.
Наврӯзи бузурги мо иди ҳама дунё шуд,
Вораста зи танҳой «ман» - ҳо ҳамагӣ «Мо» шуд.

Дилҳо бари дилҳоянд,
Дилдода саропоянд.
Бо омадани Наврӯз,
Саргарми таманноянд.

Наврӯзи Ватан хуш бод,
Дар боғу чаман хуш бод.
Дар анҷумани Наврӯз,
Наврӯзи сухан хуш бод.

Наврӯз, ту дунёӣ, Наврӯзи ахурой,
Наврӯз, ту яктой, Наврӯзи авастой.
Наврӯзи ҳама рӯзӣ, Наврӯзи пур аз рӯзӣ,
Наврӯз, ту имрӯзӣ, Наврӯз, ту фардой.

Дилҳо бари дилҳоянд,
Дилдода саропоянд.
Бо омадани Наврӯз,
Саргарми таманноянд.

Наврӯзи Ватан хуш бод,
Дар боғу чаман хуш бод.
Дар анҷумани Наврӯз,
Наврӯзи сухан хуш бод.

ДИРАФШИ КОВИЁН

Дирафши ковиён ба сар бад-ин нишона омадам,
Хучаста рӯҳи ковиён, ба шодиёна омадам.

Барои Кова баъд аз ин манам писар, манам
писар.
Дигар барои ҳар писар, манам сипар, манам
сипар,

Ба мисли кӯҳи Меҳанам баланд кардаам
дирафш,
Ба чашми зишти душманам сипанд кардаам
дирафш.

Надида хуни гарми ман зи ранги сурхи ӯ мағӯ,
Ба бўи ҳӯи нарми ман наё ба шер рӯ ба рӯ.

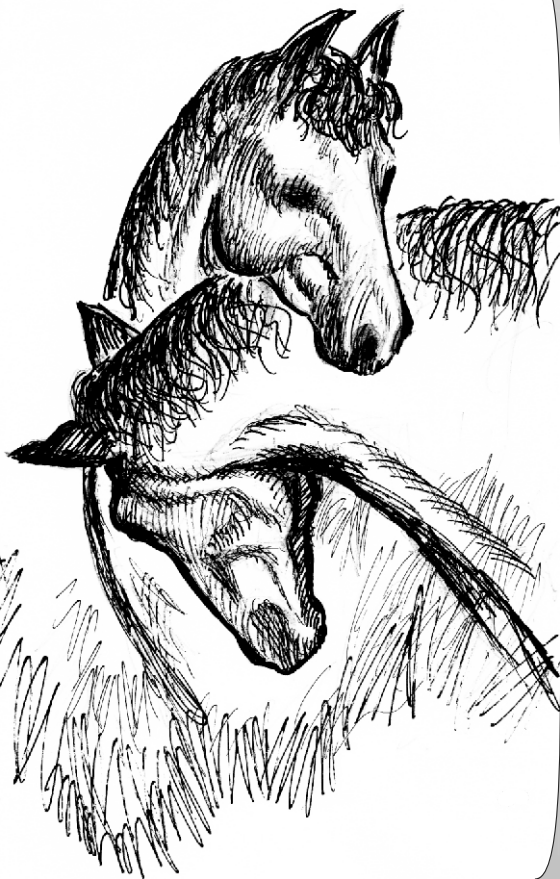
Ба чони тору тираат сапедаро сияҳ макун,
Агарки пастфитратӣ, ба тоҷи ман нигаҳ макун.

Дурахши ҳар ситорааш дурахши чашмҳои ман,
Ситези ӯ ба бодҳо – ситезу хашмҳои ман.

Баҳор медамам зи нав ба чони хушки хору хас,
Ту аз нахуст мебарӣ ба сабзҷониам ҳавас.

Дирафши сарфарози ман паёму номи Меҳан аст,
Нишони сарбаландиям ба рӯи боми Меҳан аст.

Дирафши ковиён ба сар бад-ин нишона меравам,
Ба мисли рӯҳи Ориён ба ҷовидона меравам.

СОЯ

Модарам гандум дарав мекард дар сахрои дех,
Барги токи хастаро будӣ шабех.
Аз сахарға то ба истиқболи шом,
Соия думболи ӯ будам мудом.

Зиндагиро бозии тифлона мепиндоштам,
Нозу хӯи кӯдакӣ ҳам доштам.
Танг мекардам ҷаҳон дар ҷашми ӯ,
Лек ҳаргиз менаёмад ҳашми ӯ.

Модарам дар соия худ мегирифт,
Соияро пирояи худ мегирифт.
Роҳати гаҳвора будӣ сояаш,
Гармсӯзу чора будӣ сояаш.

Соияш ҳам пур зи бӯи хона буд.
Соияи шахтути рӯи хона буд,

Аз кучо огоҳ будам он замон,
Зери нури офтоб аз ман ниҳон,
Модарам бо тасф месӯзад чунон,
З-ин сабаб будаст бӯи ӯ чу нон.

Дар паноҳи соия домони ӯ,
Ҳар сахар андар кафи ман нони ӯ,
Буд гӯё бурдае аз чони ӯ,
Пораи имони ӯ, вичдони ӯ.

Ёдам ояд, мешавам ман дар шигифт,
Модарам дар соия худ мегирифт.
Соияш чун давлати ман менамуд,
Соияш ҳам хизмати ман менамуд.

КҶДАКӢ

Кӯдакӣ бо зочаҳои хоҳари ман мондааст,
Кӯдакӣ дар хандаҳои додари ман мондааст.
Дар ҳаёлам бо садои кӯдаке тӯбаш ба даст,
Кӯдакӣ то ҳол дар пушти дари ман мондааст.
Хонаҳо месохтам аз лою хас, вайрон шуданд,
Кӯдакӣ дар хонаи чашми тари ман мондааст.
Мешикастем аз кабӯтарбозӣ боми хонаҳо,
Андаруни болишам болу пари ман мондааст.
Сад ҳавопаймо зи коғаз сохтам бо орзу,
Орзуҳои самой дар сари ман мондааст.
Кӯдакӣ афсона буду дар китоби ман набуд,
Дар дилам афсонаҳои модари ман мондааст.
Ҳар саҳар оина расми пириӣ ман мекашад,
Кӯдакӣ дар боғи сабзи бовари ман мондааст.

СУБҲИ МОДАР

Модарам дар рӯи ҳавлӣ аз саҳар
Кори саҳти зиндагиро мебарад.
Оташе афрӯхта пеш аз тулӯъ,
Пардаи чашмони шабро медарад.

Ҳар гаҳе аз хоб бедорам кунад,
Нарм-наrm ояд ба ман дар гуфтугӯ.
Бӯи шири навпазу деги сияҳ,
Бӯи оташ мекунад дастони ӯ.

Соате, ки ӯ ба меҳмонӣ равад,
Нолаву фарёди мо як хона буд.
Модарам як бурда ноне мениҳод,
Рӯи дастархони мо шоҳона буд.

Хонаҳои бечароғу барқи мо
Буд рӯшан аз сафои модарам.
Номи мо гирад чу номи бахти худ,
Сер будем аз ҳавои модарам.

Ҳаст мисли парчами фасли баҳор
Дар сараш рӯмоли пурнақшу нигор.
Аз садои атсаҳои рӯшанаиш
Пора мегардад дили шабҳои тор.

ХУРШЕДРЕЗ

Хуршедрезам,
Сардиситезам.
Чун боди сармаст
Азхудгурезам.

Аз дашти гулпӯш,
Аз байни гулчӯш
Монанди кӯдак,
Чинам сияҳгӯш.

Бо созу сӯзам,
Бо ёс сӯзам.
Лабҳои савсан
Оҳиста бӯсам.

Бо чашма чӯшам,
Шабнам бинӯшам.
Чун ёлаи сабз
Сабзинапӯшам.

Беҳуд кашам бӯ,
Аз бӯи ҳулбӯ.
Пуф мекунам, пуф
Қӯҳои қоқу.

Бо гулпаракҳо,
Гандумсаракҳо;
Пар мекушоям,
Бо сӯзанакҳо.

Садбаргрезам,
Гаҳ барг резам.
Гаҳ соя бахшам,
Гаҳ ҳеч чизам.

Бе ҳеч бахте,
Бе ҳеч тахте.
Бошам заминӣ,
Бошам дарахте.

БҮСАЕ БАР БОД

Ҳамин бошад сазои ту,
Ки шабҳо болишатро мекунӣ оғӯш.
Зи нав хонӣ ту мактубам.
Ва аз нав мешавӣ маъшуку маҳбубам.

Ҳаёлан дастҳоямро ба дастат дида,
мебоӣ,
Ҳаёлан дастҳоямро ба чашму рӯи
ашколуда мемолӣ.
Ва ногаҳ чашми ту эҳсоси сардӣ
карда мебинӣ,
Ки дастони хаёлии навозишкор
чӯби сарди кат будаст.

Ҳамин бошад ҷазои ту,
Ки шабҳо болишатро мегазӣ хомӯш.
Агарчи чашми ту истораи шабҳост,
Вале истораи бахти ту торик аст,
Замони сарнагун афтодани истораи
бахти ту наздик аст.

Маро бахшой, гарчи ин ҷудой аз ту
содир шуд,
Маро бахшой, чунки чехраи асли ту
зоҳир шуд.

Ҳамин бошад азои ту,
Ки шабҳо болишатро мезанию
мекушию мешавӣ мадхуш.
Бубинӣ хобҳои торику мағшуш,

Ва хатто аз ту дилгир аст он
 болини парпарпӯш,
 Намехоҳад шавад ҳамхобаву ҳамдӯш...

Ба ҳар ҳоле худогӯён,
Туро бахшидаву бо ханда сӯят бӯсаи
 бодӣ фиристонам,
Бароят аз дили мамлӯи дарду ғуссаам
 шодӣ фиристонам.

ВАСИЯТ

Ман саропо бехуду девонаам,
Ќуз ҳамин як хона дунёям тамом.
Чашм мепӯшам, ки бинам рӯи ту,
Чашм мепӯшам, ки ой бо салом.

Ман намерӯбам аз ин пас хонаам,
То ки монад, нақши поят – ёдгор.
Нақши поят гум шавад, гум мекунад
Манзили сарди маро фасли баҳор.

Ман намешӯям матои болишам,
Бистарамро ҳам нағундорам дигар.
Гармиат чун рафт аз болини ман,
Болишам санге шавад дар зери сар.

Ман дари ин хонаро бандам дигар,
Чун дар он нақши ҳинои дасти туст.
Бе ҳинокориву гулқории ту,
Сабзае дар рӯи ҳавлиам наруст.

Нарм-наrm ангушти ёди неки ту,
Дар дили ман дарзанӣ дорад ханӯз.
Атри ту андар фазои хонаам,
Чун кабӯтар парзанӣ дорад ханӯз.

Ман намедонам ба сахни хонаам,
Мевазад оё насими навбаҳор?
Ҳар чӣ бодо, бод, рӯзе хонаам,
Ё мазорам мешавад ё ёдгор.

Хона шояд чун мазори Рӯдакӣ,
Як зиёратгоҳи аҳли дил шавад.
Ман васият мекунам ин кулбаро,
Ошиқи бечораро манзил шавад.

ШАҲПАРАКҲО

Ҳасад бурдам ба умри шаҳпаракҳо,
Ба гулҳо дил фишонанду биболанд,
Ба нармӣ гирди гулҳо карда парвоз,
Ба рӯшон гарди гулҳоро бимоланд.

Агар чун шаҳпаракҳо ишқ варзам,
Намирад ин дили ман ҷовидона.
Гумонам, ки садошон чун шунидам,
Намегуфтам дигар шеърӯ тарона.

Ба чашми шаҳпарак бином ҷаҳонро,
Дилам бар зиндагонӣ гарм мешуд.
Ҳама сахтии кори рӯзгорам,
Ба мисли боли онҳо нарм мешуд.

Ба дунё омада аз хуни гулҳо,
Ба хуни гул таҳорат карда миранд.
Ба умри кӯтаҳи зебову рангин,
Ба зебой ибодат карда миранд.

ОРЗУМАНДИ ВАТАН

Модарам яктост монанди Ватан,
Мехри гармаш решапайванди Ватан.
Аллаҳояш пайки фардо медиҳад,
Пайки фардои фараҳманди Ватан.
Хонаи тифлии моро ҳар сахар,
Пур кунад аз дуди испанди Ватан.
Модарам дар хок пошад тухми гул,
Мешукуфад боғи лабханди Ватан
Бори аввал рӯи бозуи падар,
Пайкарам пай бурд пайванди Ватан.
Ӯ маро парвард бо хуни чигар,
То шавам рӯзе чигарбанди Ватан.
Мешавад аз ноилочиҳо ғариб,
Дар дилу дар ҳуши ӯ панди Ватан.
Дар ғарибӣ ҳам хурӯшад ҳар замон,
Бо касоне, ки диҳад фанди Ватан.
Борҳо ман дидаам сӯзи варо,
Аз Бухорою Самарқанди Ватан.
Орзу дорад, ки созад дасти ман,
Нораку Роғуну Сарбанди Ватан.
Ман намехоҳам, шавам мисли падар,
Дар ғарибӣ орзуманди Ватан.

ХОНИ ДОНИШЧӢ

Саҳар аз хони донишчӯии худ,
Ба дастам тиккаи ноне бигирам.
Зи ёди кулчаҳои хони модар,
Ба қисми хастаам қоне бигирам.

Зи ҳарфи нотамоми чанд устод,
Фазои рози дунё мешавад боз.
Вале аз ёди ҳарфи гарми модар,
Биёбам чун кабӯтар боли парвоз.

Сарашро мезанад бар санг дарё,
Фигону нола созад шаб нахуфта.
Аз он бошад, ки шояд модари зор,
Ба гӯшаш аллае як дам нагуфта.

Агарчанде салобат дорад ин кӯҳ,
Ҳама сангаш насуфта бурда-бурда.
Аз он бошад, ки модар дасти сила,
Зи шафқат бар сару рӯяш набурда.

Бунафша мекушояд лаб ба шиква
Зи кӯтаҳ будани ин зиндагонӣ.
Аз он бошад, наёмӯхтаст аз ӯ,
Ҳама оину расми ҷовидонӣ.

Гувоҳӣ медихад ин лаҳзаҳо дил,
Дуо дорад сари хон модари ман:
«Сараш аз санг боду умр бинад,
Чу дарёи дамон баъди сари ман».

БУЛБУЛ

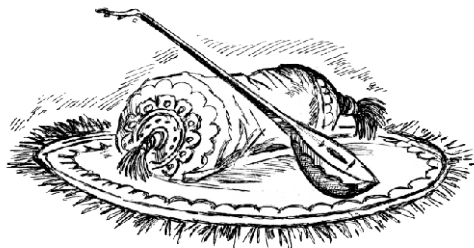
Ҳамчу гул меҳоҳаму ҳамчун гуле мебӯсамат,
Лолаву райҳону ё чун сунбуле мебӯсамат.
Бо суруду шеър меёбам дили поки туро,
Булбулам ман, бо тариқи булбулӣ мебӯсамат.
Рӯю лаб пӯшӣ ба дасттонат агар аз шарму ноз,
Бок не, аз гардану аз кокуле мебӯсамат.
Аз лаби соғар бибӯсам, лек лабҳои ту нест,
Ҳар гаҳе аз шиша ояд қул-қуле, мебӯсамат.
Оғаҳанд аз хилвати мо моҳу ахтарҳои шаб,
Шавқ андар сина дорад ғулғуле, мебӯсамат.
Гулбадан, гулпираҳан, гулқору гулрухсори ман,
Ҳамчу гул меҳоҳаму ҳамчун гуле мебӯсамат.

МАН ШЕЪРИ НОТАМОМАМ

Чун аллаҳои момам аз ман тарона созед,
Бар эҳтироми номам аз ман тарона созед.
Ман шеъри носуруда, оҳанги ношунуда,
Як парда «Шашмақом»-ам, аз ман тарона созед.
Ман кӯдаки шумоям, бо ҳар кас ошноям,
Саршор аз паёмам, аз ман тарона созед.
Эҳсоси комронӣ, ҳай, нест ҷовидонӣ,
Дунё бишуд ба комам, аз ман тарона созед.
Паймонаи ҷавонӣ дастобадаст будаст,
Ку нӯшбоди ҷомам, аз ман тарона созед.
Дарди дили шуморо ман ҳусни шеър кардам,
Худ шеъри нотамомам, аз ман тарона созед.

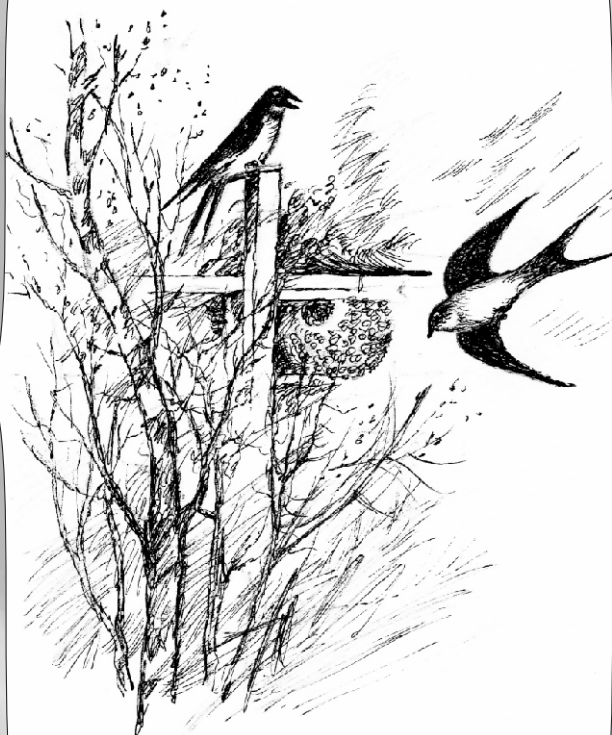
ШОИРИ ТУ

Дар ин шаҳри пур аз фарёди бесуд,
Миёни барфу борон, оташу дуд,
Миёни хандаҳои гиряолуд,
Ба як лаҳни дуруди пур зи падруд,
Ту медонӣ, ту, шоир буданамро!

Ту боғи ғунчаҳояш ношамида,
Ту дарёи ба сохил норасида,
Ту талхии шароби ночашида,
Ту субҳи аз дили шаб нодамида,
Ту медонӣ, ту, шоир буданамро.

Маро ҳақгӯву якрӯ мешиносӣ,
Ба як рӯву ба як хӯ мешиносӣ,
Маро ҳатто ту аз бӯ мешиносӣ
Маро аз ман ту некӯ мешиносӣ,
Ту медонӣ, ту, шоир буданамро.

Ту медонӣ ғами фарсуданамро,
Ба хоки пойи ту сар суданамро,
Ту медонӣ фараҳафзуданамро,
Ту хонӣ қиссаи осуданамро,
Ту медонӣ, ту, шоир буданамро.

АГАР ЗАН ДҶҶСТ ДОР АД...

Агар зан дҶҶст дорад, дар раги ӯ
хун намегунчад,
Дили лабрези эҳсосаш ба сад
ҳомун намегунчад.
Агарчи ошиқонаш даъвии Маҷнун
шудан доранд,
Ҷунуни зан вале дар пайкари
Маҷнун намегунчад.
Наёбӣ раҳ ба қалби зан, ба як
чава ҳам намегирад,
Ба ҷуз меҳри ту дар ҷонаш
зари Қорун намегунчад.
Ба ҳар ҷое зан ояд,
ишқ он ҷо дер мепояд,
Дар оғӯши ҳавасҳояш
дили маҳзун намегунчад.
Ҳама шеърӯ ғазал аз ӯ,
ҳама рози азал аз ӯ,
Вале зан худ ба як қолаб,
ба як қонун намегунчад.

САПЕДУ СИЁХ

(дар ҳавои таронаҳои мардумӣ)

Дунё дуранг будаст,
Бо сулҳу ҷанг будаст.
Нозук чу шишаи дил,
Гаҳ хорасанг будаст.

Дунё дуранг будаст,
Зуду диранг будаст.
Дил оҳуи рамида,
Дунё паланг будаст.

Дунё дуранг будаст,
Зишту қашанг будаст.
Як растааш пури гул,
Як раста банг будаст.

Дунё дуранг будаст,
Шарқу Фаранг будаст.
То гӯр гуфта рафтем:
Ин даҳр танг будаст...

ДАРЕҒ!

*(навҳае сари ҷангҳои
террористиҳои ҷаҳони имрӯз)*

Гиряҳои сангро дидам, дарег,
Хандаи найрангро дидам, дарег.
Обрӯ аз шишаи номус рехт,
Қасди соғарҷангро дидам, дарег.
Дар ҷабини навҷавонон бармаҳал
Сархати ожангро дидам, дарег.
Ҷангро нодида ҷанговар шудам,
Мурдани фарҳангро дидам, дарег.
Зангие оинаро бишкасту гуфт:
Бори дигар зангро дидам, дарег.
Занг, яъне чист, медонӣ ту ҳам,
Чехраи афрангро дидам, дарег.
Қаҷкулахчингиз дар айёми нав,
Боз Темурлангро дидам, дарег.
Ҷуз бахуноғуштагӣ ранге намонд,
Ман кучо «Аржанг»-ро дидам? Дарег.
Шири модар хушк аз овози тир:
Бори дигар ҷангро дидам, дарег!

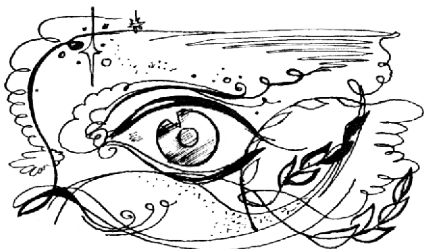
ДАР ПУШТИ ТИРЕЗАҶО...

Дар пушти тирезаҳо баҳор аст ҳанӯз,
Дар оинаи чашм нигор аст ҳанӯз.
Як акси гуле ба меҳаки деворам
Пажмурдаву муштоқи ҳазор аст ҳанӯз.
Бозӣ бикунам ба тифлакони кӯча,
Ин бозии зиндагӣ қимор аст ҳанӯз.
Ҳар лаҳза чу сайдест барои соат,
Бо тирчаҳо паи шикор аст ҳанӯз.
Раҳпой чу поидани роҳи марг аст,
Модар сари роҳ интизор аст ҳанӯз.
Борон, ки тирезаи дилам мекӯбад,
Ангушти сапеду нарми ёр аст ҳанӯз.
Бедонаи ҳамсоя қафасро бишикаст:
Дар пушти тирезаҳо баҳор аст ҳанӯз.

ЧАШМИ ХУШБАХТ

Як назар сӯи мани дилдор кард,
 Чашмро хушбахт аз дидор кард.
 Кам буд ин чашмони ман бар диданаш,
 Гавҳари чашми маро бисёр кард.
 Хоби ман рӯшан шуд аз афсонаҳо,
 Бӯсаи поринаро такрор кард.
 Боғи дилро карда афсун фасли дай,
 Наргиси пурхобро бедор кард.
 Чун нафасҳояш баҳоролуда буд,
 Як нафас аз рангу бӯ саршор кард.
 Зиндагиро дода маншури дигар,
 Ҳукми қатли ошиқон бекор кард.

САНГИ ЧАБР

Лаҳзаҳои бе ту қорӣ мешаванд,
Шуста аз дил қиссаи масъудро.
Барг-барги бовари ман зард шуд,
Пайкарам пай мебарад падрудро.

Рӯи дасти хаставу ларзони ман
Номаи ишқи ту ботил мешавад.
Ман ба номат зиндагӣ сар мекунам,
Гарчи ҳичрони ту қотил мешавад.

Бо умеди диданат бори дигар
Ман накардам дидаи уммед кӯр.
Аз шикасти шишаи эҳсоси ман
Санги чабри ту бишуд оё булӯр?

Рӯзҳои бо ту хуш бигзаштаро
Кай чу тақвими зи ёди худ барам.
Лаҳзаҳои бо ту буданро биёр,
Бо булӯри ашкҳоям мехарам.

Ман ба рағми бевафоииҳои ту
Ишқ мекорам ба марзи синаам.
Акси бо ту будаамро сӯхтам,
Акси ту мечӯям аз оинаам.

РАФТАНИ МАН

Одамӣ то моҳ рафту боз ҳам
Меравад дунболаи сайёраҳо.
Чашм холӣ, сина холӣ, дар кафаш
Мебиёрад акс аз истораҳо.

Ман ҳамоно раҳнаварди кӯҳнаам,
Рафтаниам овардани ишқ асту бас.
Ин ҳама дар хокҳо жӯлиданиам
Боз ҳам парвардани ишқ асту бас.

Ин ҳама бо хокҳо омехтан
Чуз нишони хоксорӣ нест, нест.
Дар замин будам агар бе меҳру ишқ,
Дар фалак ҳам бахтёрӣ нест, нест.

ТАСВИР

Агар васфаш намоӣ, рӯи дунё
 Дигар тасвир ҷуз модар намонда.
 Ба ғайри ҷонамозу домани ӯ
 Барои дардгӯ минбар намонда.
 Ба ҷуз як гӯшаи ҳавлии модар
 Ба гулшан ғунчаҳои тар намонда.
 Куҷо ҳам меравам ҷуз кулбаи ӯ,
 Ба боми хонаам кафтар намонда.
 Ба ҷуз дунёи чашми меҳрбораш
 Барои рафтани кишвар намонда.
 Пайи ҳар кас равам, ҷоҳ асту девор,
 Ба ҷуз модар дигар раҳбар намонда.
 Зи ҳар сӯ мерасад пайки балоҳо,
 Алорағми бало пайкар намонда.
 Сару савдои мо дарди сар овард,
 Дигар як бемуаммо сар намонда.
 Дари модар барам шеъри дариро,
 Дигар шеъри дариро дар намонда.

ПАДРУД, ЭЙ САРОБ!

(ба рӯзи шодоб шудани замини ташиналаби
деҳаам – Ғазантарак)

Омад зи нав оби мо, падруд сароби мо,
Бедории хоби мо, падруд сароби мо.
Ҳамтешаи Фарҳодем, ҳампешаи Фарҳодем,
О азму шитоби мо, падруд сароби мо.
Ин об, ки меояд, аз «Ғазз»-и¹ куҳан шояд,
«Сӯфӣ»-и² хароби мо, падруд сароби мо.
Қӯшад ба раги мо хун, хуш бигзарадо акнун,
Айёми шубоби мо, падруд сароби мо.
Чашмони падар тар шуд, пирона дуо сар шуд,
Хуш нону кабоби мо, падруд сароби мо.
Аз себу анори худ, пур карда канори худ,
О, ширу шароби мо, падруд сароби мо.
Ангур ба шохи ток, чун дидаи тифле пок,
Чашмони пуроби мо, падруд сароби мо.
Ин об накӯ омад, андар лаби чӯ омад,³
Дар об ҳисоби мо, падруд сароби мо.
Эй чарх шунидастӣ, бар дод расидастӣ,
Падруд сароби мо, падруд сароби мо!

¹Ғазз - номи рӯди таърихӣ, номгузории деҳа низ аз ин ҷост

²Сӯфӣ - бо ҳамин ном ҷӯе ҳаст, ки обаш набошад

³Аз ин гуфтаи мардум: «Об бо лаби чӯ баробар шуд», яъне ҳисоби касе бо касе баробар аст

Шиносад соати дастат заданҳои дили шоир,
Бисӯзад оташи чашмат ҳама обу гили шоир.

Китоби дасти ту бошад китоби умри ман гӯё,
Шитоби пойи гулрезат шитоби умри ман гӯё.

Китоби ту пур аз дарди дили девонаи ман нест?
Ниҳи ангушт бар ҳар хат, хати пешонаи ман нест?

Илоҳо, он хату сархат хати пешонаам бошад,
Ҳамон ангуштарини ту ба по завлонаам бошад.

Ба номи ту бувад дигар, саволи ман, хитоби ман,
Кадомин рӯзи бахтовар ба каф гирӣ китоби ман.

ДУШАНБЕ

Душанбе – пойтахтам, шаҳри гулҳост,
Душанбе шаҳри духтарҳои зебост.
Басо дилномаҳо ин ҷо навиштанд,
Душанбе шаҳри дилҳои мубаррост.

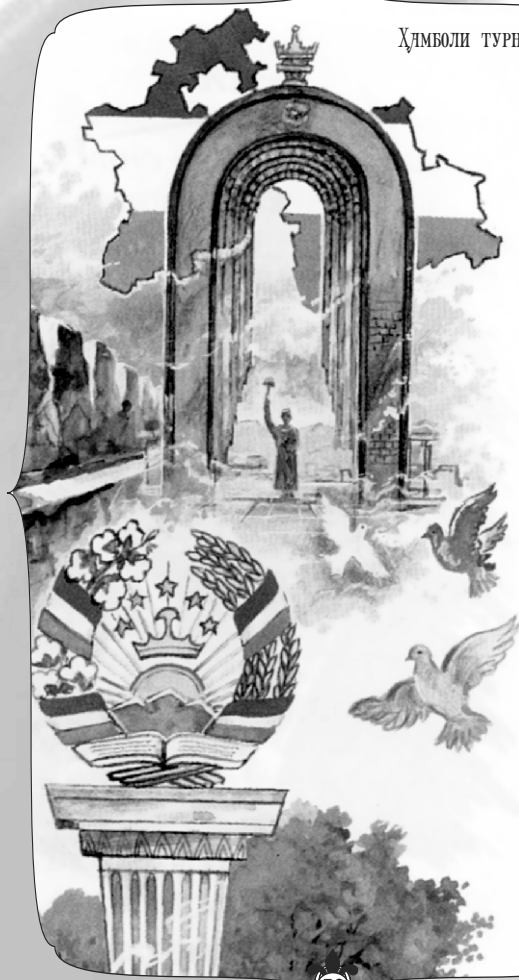
Сари ҳар кӯчааш дилпора бинам,
Ҳазорон ошиқи овора бинам.
Барои тифли ишқу орзуҳо
Ба чашми духтараш гаҳвора бинам.

Дар ин ҷо ҳар касе дилдода бошад,
Дилу ҷонаш ба каф истода бошад.
Касе, ки дар рагаш хуни ҷавонист,
Ба кӯи дилбаре афтода бошад.

Душанбе – дарғаҳи сулҳу амонӣ,
Бухорошаҳри армонии сонӣ
Беҳин унвони ин шаҳри муҳаббат
Ҷавониву ҷавониву ҷавонӣ.

Мунаввар рӯзу шабҳои Душанбе,
Муаттар боғи гулҳои Душанбе.
Равӣ гар Маскаву Порису Ландан,
Намеёбӣ ту ҳамтои Душанбе.

Зи боғу роғаш ояд накҳати ишқ,
Ҷавону пири ӯ аз миллати ишқ.
Дар ин ҷо молу сарват ҳам наёбӣ,
Ту меёби яқин сад давлати ишқ.

ХУРШЕДРУСТА

Бар як худи Хуршед гарон аст охир...

устод Лоик

Марде, ки ӯ зиёрати Хуршед карду рафт,

Марде, ки ӯ ибодати Хуршед карду рафт,

Марде, ки ӯ аёдати Хуршед карду рафт,

Хуршеди хаста буд?

Марде, ки қалби хеш ба Хуршед баста буд,

Марде, ки дар қаламрави Хуршед руста буд,

Марде ғуруб кардаву бо мо нишаста буд,

Аз худ гусаста буд,

Марде хучаста буд,

Хуршедруста буд!

ПАЁМИ НАВРӯЗ

Эй мардуми марзи Ачам,
Рӯида аз боғи Ирам,
Ман омадам бо пайки худ,
Аз дил биронам дарду ғам.

Бо ҳафтшинам аз Азал
Бо ҳафтсинам бебадал,
Огандаи бахту барор,
Огандаи шеър ғазал.

Ман ҳалли садҳо мушкилам,
Субҳу сафои манзилам.
Тан хоку ман рӯҳи равон,
Бедории обу гилам.

Ман тозақору беғубор,
Накхатфишони навбахор.
Аз фарш то арши барин
Шодӣ биёрам бешумор.

Ман хандаам, ман хандаам,
Андар лабат тобандаам.
То Ҳақ шиносад рӯҳи кас,
Ман ҷовидон, пояндаам.

Чое, ки монам ман қадам,
Дигар кунам мачрои ғам.
Хоҳам, ки халқи ин ҷаҳон
Файзи маро бинад ба ҳам!

МУНОҶОТИ САБРИН

Армугоне ба устод Сабрин

Хомӯшии мавзуни маро боз нагиред,
 Хушнудии маҳзуни маро боз нагиред.
 Дар сарҳади рӯѐи ман андеша намоед,
 Танҳоии Маҷнуни маро боз нагиред.
 Ин лолаи огандаи хун аз дили ман руст,
 Мониӣ дили хуни маро боз нагиред.
 Сад ранг ба маъно задаму лафз ҳамон аст,
 Берангии мазмуни маро боз нагиред.
 «Садбарги ҳаё» чидаам аз «Хилвати гесӯ»¹,
 Гулмуҳраи гулгуни маро боз нагиред.
 То сарҳади Хуршед маро як қадаме монд,
 Дафтарчаи қонуни маро боз нагиред.

¹Ишора ба маҷмӯаҳои ғазалиёти шоира

ШАҲБОНУИ ШЕЪР

Армугоне ба устод Фарзона

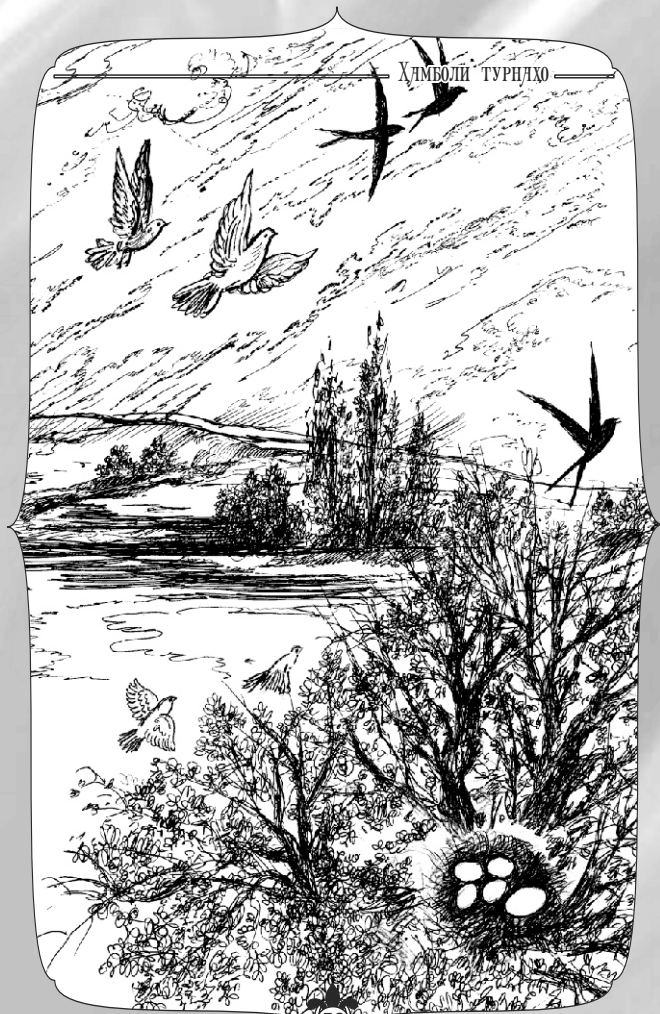
Азизи дидаву дилҳои бебок,
Туӣ дар маслаки худ Марями пок,
Дили гил вусъати кайҳон биёбад,
Паёми кибриёӣ ҷӯӣ аз хок.

Ту гулпайванди Мавлову Камолӣ,
Чаман омӯзад аз ту хушҷамолӣ;
Садои атсаи нилуфарият¹,
Садое аз ҳарими безаволӣ.

Заминиву самимиву самой,
Туӣ маснаднишини дилрабӣ.
Алорағми хазони иҷтимоӣ,
Дари фасли баҳрон мекушӣ.

Ту, эй Фарзона, эй авҷи тарона,
Ту шаҳбонуи шеъри ошиқона.
Ту, эй мамлӯи борони муҳаббат,
Зи ту гул мекунад ному нишона.

¹Иборае аз ашъори шоира

ХАТО

Сучуди дил барои ишқи аввалин хато набуд,
Шикастани гурури худ барои ёри маҳчабин
хато набуд.

Барои лаҳзаеву ларзаеву бўсае,
Барои қиссае шабе
Тахайюли «Ҳазору як шаб»-е хато набуд,
Газидани лабе хато набуд.

Дурӯғи ман тарона буд,
Ҳақиқатам фасона буд.
Барои бехудии ман баҳона буд ҷавониям,
Таронаю фасона ҳам хато набуд,
Баҳона ҳам хато набуд.

Мағӯ хато хати ҷабини мо будаст.
Хато чу ҳис накардани баҳор буд,
Надидани нигор буд,
Ду чашми интизор буд;

Чу аз канори дилбаре канора буданам,
Даруни дида куштани ситора буд,
Даруни сина куштани шарора буд.
Хатои бешумора буд.

Барои ин ҳама хато,
Ҳазор ҷои ғусса хӯрдан аст, мехурам,
Ҳазор ҷои дилфишурдан аст, бифшурам.
Намешудам агарки қотили шарораву
ситораҳо,

Шарора моҳтоб буд,
Ситора офтоб буд.
Чӣ суд аз ин надоматам?
Надомате, ки бо ман аст,
Надомате, ки душман аст.

ШАБЕҲ

Ин сиёҳиҳои дафтарҳои ман
Гиряҳое дар шаби мӯи ту буд.
Ин варақҳои сафеди дафтарам
Қойи нобӯсидаи рӯи ту буд.
Бӯи маъние кунад гаҳ шеъри ман,
Накҳати мушкини гесӯи ту буд.
Ин хати мармуз дар пешониам
Номае аз кафтари кӯи ту буд.

ТИРАМОҲИ ШАҲР

Баргҳо резанд ҳамчун охи шаҳр,
Бод меҳмон мешавад бегоҳи шаҳр.
Шаҳр инак даркашад Хуршедро,
Меравам ман ҳам фуру бар чоҳи шаҳр.
Аз назар пинҳон ба дасти шахчанор
Кокулашро мекушояд моҳи шаҳр.
Не садову не гадо дар ин сукут,
Кӯчарӯби хастачоне шоҳи шаҳр.
Бӯи нони гарм аз паскӯчае
Файз орад бар дару даргоҳи шаҳр.
Дар фазои шаҳр дуди талх нест,
Бӯи борон мекунад шахроҳи шаҳр.
Эй дарахти ошно, дардам шунав,
Нест дигар, нест дилогоҳи шаҳр.
Мубталову дардманди ишкро
Метавон бурдан ба дармонгоҳи шаҳр?!

НАЗИРА

Маҳтоб шира дорад, чашмони тира дорад,
 Хуршед ҳам нигоҳи маҳзуну хира дорад.
 Ин абр кина дорад, муште ба сина дорад
 Дар синаи сиёҳаш тӯфон захира дорад.
 Шояд ки охирин аст ин навҳаи сафедор,
 Бар навҳаи ғами ӯ борон назира дорад.
 Аз озмуни дав бод бигрифт парчами барг,
 Овози пурсурураш нармиву шира дорад.
 Бо теғ раъду барқе бибрида синаи шаб,
 Уммеди рӯшаниро бар қалб чира дорад.

ҚОИЗАИ ГУЛ

(барге ба устод Баҳманёр)

Мекунад ӯ зиндагӣ монанди гул,
Ё ки гулҳо зиндагии Баҳман аст.
Гул ба гул омехта гул мекунад,
Хандаҳо дар ҳучраи ӯ рӯшан аст.

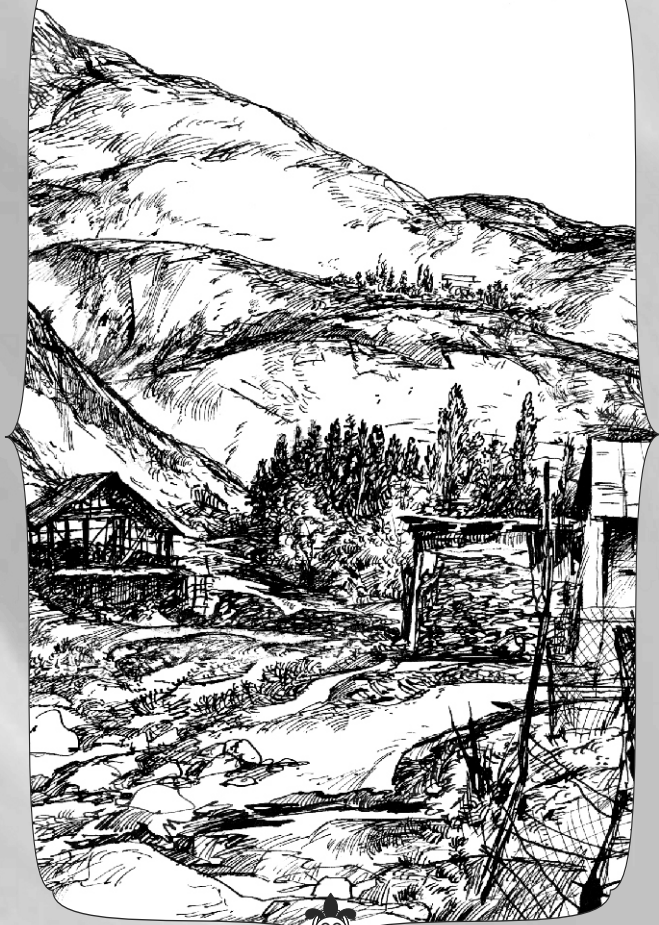
Гунчаҳоро бо дами субҳонааш
Зери лаб оҳиста суфу куф кунад.
То наранҷад қалби шаффофи гуле,
Ӯ сигорашро ба берун пуф кунад.

Ҳучраи кории ӯ гулхона аст,
Номи ҳар гулро ба хотир дорад ӯ.
Донаҳои воҷаро чун тухми гул
Бо муҳаббат рӯи коғаз корад ӯ.

Беҳтарин ҳамрози Баҳманёр – гул,
Беҳтарин хонандааш шояд гул аст.
Як рафиқи ӯ ба ман хандида гуфт:
Беҳтарин қоизааш гул будааст.

Борҳо бастам камар дар мотами ёру рақиб,
 Бори дигар дида чашмони нами ёру рақиб.
 Рӯзи хурсандӣ набудам гарчи ман дар ёдашон,
 Рӯзи сахтӣ будаам ман ҳамдами ёру рақиб.
 Аз вафо кам дидаму чабру чафо бисёртар,
 Ман ба дил бисёр гуфтам он ками ёру рақиб.
 Рӯзи маргамро дуо карданду ҳоло зиндаам,
 Бо умеди рӯзгори хуррами ёру рақиб.
 Зиндагӣ бе дарду доғи зиндаҳо, ки доштем,
 Мурдае кай мекашад бори ғами ёру рақиб?!

ОСМОНӢ

(ба дӯсти кайҳоншиносам Ризо)

Дили мо, ки ғамонаш осмонист,
Надорад заррае парвои дунё.
Шумо танҳо тани моро бубинед,
Дили мо рафта то Хуршед кайҳо.

Сабуксоре мапиндоред моро,
Ки андар дӯши мо сайёраҳо ҳаст.
Ба чашми мо сафар созед як дам,
Даруни чашми мо истораҳо ҳаст.

Зи олим будан одам будан авлост,
Ба ин панди куҳан мо ҳам аминем.
Гиребони фалак дар панҷаи мост,
Вале бо одамон андар заминем.

ГУЛГАРДОН

*(ёди айёми кӯдакӣ, ки бо гули бойчечак дар ба
дари мардум мегашием)*

Кулоҳамро фалак мебӯсад имрӯз,
Сару рӯям малак мебӯсад имрӯз.
Сияҳгӯши маро момои пирам
Ба мисли духтарак мебӯсад имрӯз.
Сари ҳар донаро деҳқони деҳа
Ба уммеди сарак мебӯсад имрӯз.
Дар ин якрӯза умри навбахорӣ
Лаби гул гулпарак мебӯсад имрӯз.
Парасту лона то созад ба айвон,
Гаҳе гил, гаҳ хасак мебӯсад имрӯз.
Кабӯтар гӯшаи боми падарро
Ба пайғому дарак мебӯсад имрӯз.
Сияҳгӯши кафамро пиру барно
Ба шодӣ муштарак мебӯсад имрӯз.
Барои шукру ихлоси баҳорон
Ҳама нону намак мебӯсад имрӯз.

СУҒДЗОДИ ОХИРИН

Ту, эй зебо, ту, эй зеботарин зан,
Маро аз лаззати оташ хабар кун.
Ман охир суғдзоди охиринам,
Маро аз оташи беғаш хабар кун.
Маро аз ченаки соат бурун ор,
Ба базми бахти бебаркаш хабар кун.

Агар ошиқтарин марди заминам,
Наям розӣ зи худ дар ишқбозӣ.
Маро бар аз хиёбонҳои торик,
Халосам кун зи гулҳои маҷозӣ.
Маро дигар намо сар то ба нохун,
Диламро бар ба арши бениёӣ.

Ту, эй зебо, ту, эй барнотарин зан,
Ба ҳусну марҳамат доротарин зан.
Ту, эй якто, ту, эй яктотарин зан,
Ба болоят қасам¹, волотарин зан.
Ман охир суғдзоди охиринам,
Туй танҳо, туй танҳотарин зан!

¹Аз Қайсари Аминпур вом гирифта шуд

БЕГУНОҲ

(дар рӯзи марги
девонамарде гуфта шуд)

Хушбахт туй сода,
Эй содаи озода.
Бо он ҳама камақлӣ
Дилдорию дилдода.

На-на, ту на девона,
Аслан туй фарзона.
Бо хеш, ки гаштӣ хеш,
Аз мо шудӣ бегона.

Ҳарчанд гадо будӣ,
Аз халқ чудо будӣ.
Бо бехудихои худ
Ту марди Худо будӣ.

Мо сад аламе дорем,
Чашмони наме дорем.
Аз умри ду-се рӯза
Сад бешу каме дорем.

Хурсандии ту табрик,
Дилбандии ту табрик.
Бо лутфу атои Ҳақ
Пайвандии ту табрик.

Эй одами девона,
Девонаю фарзона,
Бечурму гунаҳ рафтӣ,
З-ин хона ба он хона.

САДОЗАНГҶЛА

Ба мисли хандаҳои чашмасорон,
Ба мисли мавҷҳои майсазорон,
Садоангеаашро ёд кардам,
Садои резаашро ёд кардам,
Садозангӯлаи Хурмои Ширин.

Садояш рӯдро аз шаст медошт,
Садояш чашмаро сармаст медошт.
Садояш гармии оби ду дида,
Садояш нармии хоби надида –
Садозангӯлаи Хурмои Ширин.

«Ману дарё, ману дарё...» бигӯяд,
Даруни сина гулмоҳӣ бирӯяд.
«Ману дарё, ману дарё...»¹ бигӯяд,
Ғаму дарди нихонамро бишӯяд,
Садозангӯлаи Хурмои Ширин.

Садо аз дарду армони Бадахшон,
Садо чун яккафарёди Зарафшон,
Садои рӯшане чун рӯшноӣ,
Садое чун паёми кибриёӣ,
Садозангӯлаи Хурмои Ширин.

Яке аз сурудҳои маъруфи Хурмои Ширин

СҶҲНОМАИ УСТОД

Раҳмони Остонро дирӯз дида будем,
Дирӯз рӯи ўро чун рӯз дида будем.
Бо чехраи шукуфта чанде китоб бахшид,
Дар сина ғам нуҳуфта чанде китоб бахшид.
Омодаи сафар буд, шодона дарс мегуфт,
Аз марг беҳабар буд, шодона дарс мегуфт.
Фарёд, ки ҳамон дарс хайри худоияш шуд.
Он дарс лаҳзаҳои неку ниҳояш шуд.
Раҳмони Остон дӣ дар остони мо буд,
Аз мардумони поку аз ростони мо буд.
Покиза чун варақ буд, покиза дар варақ рафт,
Дар остони мо буд, то осмони Ҳақ рафт.

ФАРХУНДАНАЖОД

Дигар нашавад қоидаи рафтан аз ин даҳр,
Фархунданажоде паи мому падараш рафт.
Дар даҳр басо бечигарон умр бубинанд,
Фарёд, ки хунинчигар аз бому дараш рафт.

Як «Лахти чигар»¹ қарз аз ӯ ман нагирифтам,
Чуз лахти китобе, ки бувад дасти дуоям.
Сабт аст ду-се арзи дилаш чун хати Доро,
Дар чанд китобе, ки аз ӯ монд бароям.

¹Ишора ба номи китоби устод Раҳмони Остон

ЗИМИСТОН

Зимистон омаду ин субҳ хуршед,
Намози рӯшноиро казо кард.
Ва зоғе зиндагиро мурда пиндошт,
Фалакро сар ба сар мотамсаро кард.
Ҳазорон ку магар дар авҷ рақсид,
Пур аз болу пари ку ин фазо кард.
Замин буд аз матои барф парпеч,
Фалак шири сапедашро саҳо кард.

APMYFOH

Модарам рӯзе, ки чашмамро ба рӯи
 зиндагонӣ мекушод,
Пеши чашмаш марг механдид,
Модарам аз марги худ ҳаргиз наметарсид,
Зиндагониро бароям аз даҳони марг
 металбид.
Зиндагиро аз даҳони марг бигрифт,
 армуғонӣ дод.
Гар атои Эзид аст ин зиндагиву марги ҳақ,
Модарам пас армуғони осмонӣ дод –
Зиндагонӣ дод!

ЧАНОРИ ТАЪРИХ

Ба устод **Валӣ Самад**

Замоне чанд дар ҷангал,
Зи шодӣ зоғҳову бумҳо сармаст мегаштанд.
Табардастони бефарҳанг ғофил аз уболи
 чӯчаи гунчишк,

Табар дар даст мегаштанд.
Дарахтон гиря мекарданд:
Ки умре дастахо андар табархошон зи

ШОХИ МОСТ,

Ба зоти худ чафокорӣ
Ба кавми мо чӣ осон аст!!!

Дар он айёми бебаргӣ,
Ту будӣ посбону соҳиби ҷангал,
Ту будӣ рӯҳбону роҳиби ҷангал.
Ба кунчи тираи ҷангал,
Ту меафрӯхтӣ машъал.
Ниҳоле бо ниҳолони дигар пайванд медодӣ,
Ба лабҳои гули пажмурда ҳам лабханд медодӣ.
Ту бо набзи шақоиқҳо тапидан доштӣ охир,
Ба сарвакти санавбарҳо расидан доштӣ охир.
Ба дарди ҳар дарахти пиру дилхаста,
Ба ҷони иллатии шоҳи бишкаста

Чу Исо чони гарму нав дамидан доштӣ охир.
 Ҳар он барге, ки дар роҳ аст,
 Ниҳонӣ номаҳое аз ниёгон аст.
 Зи дасти боди пурнайранг ҳар сӯе парешон аст.
 Ва чандин мугчаҳои охирини шохи бишкаста
 Ба уммеди баҳорон аст.
 ... Замоне зоғҳо сармаст мегаштанд,
 Табардастони бефарҳанг
 Табар дар даст мегаштанд,
 Зи дастони начиби ту чанори кӯҳнаи таърихро
 шодоб медидам,
 Парасту хоб медидам...

ДАСТКЎТОҲ

Аз соғари лабҳоят нӯшида натонистам,
Дар чашми ту чун чашма чӯшида натонистам.
То тӯри арӯсият, пӯшид сару рӯят,
Бо бўса лабу рӯят пӯшида натонистам.

МУСОФИР

Имшаб ба сари шаҳрам борони баҳор омад,
Бо созу навои нав, бо савти дутор омад.
Дар байни туман гаҳ-гаҳ, тобанда чароғи раҳ
Ё марди раҳ аз дурӣ бо дуди сигор омад.

НҶШБОД

Нӯшбодде гуфта андар нешатон,
Бо табассум меравам аз пешатон.
Аз кучо донед ин бегонаро,
Баъди мурдан мешавам ман хешатон.

ТЕШАИ ФАРҲОД

Ба рӯи рӯду дарёҳои пуриҷони куҳсорон,
Ба мисли тортанҳо торҳояш метанад чинӣ.
Ба он хурдиву чашми тангу ақлу дониши бисёр,
Зи по ҳар кӯҳи побарҷои моро афканад чинӣ.
Барои тешаи Фарҳод месӯзам, ки бишкатаст,
Ки нақби кӯҳҳои тоҷиконро меканад чинӣ.

ГИРЯ

Ба рағми сардии дилҳо диламро гарм медорам,
Ба рағми сахтии дунё диламро нарм медорам.
Замони кӯдакӣ буд ошкоро гиряҳои ман,
Кунун аз гиря кардан пеши худ ҳам шарм
медорам.

ҶОИЗА

Сармаст ба соли нави мелод расидем,
Бар дидани шодиву ғамаш шод расидем.
Дил бурдаву дил додаву то ҳол надонем,
Бар ҷоизаи Юсуфу Фарҳод расидем?!

БОМ

Чӣ месӯзӣ ту андар ҳасрати ном,
Нухуфта дар паси номат дусад дом.
Ба болобудагон рашкат наояд,
Ҳамеша барфу борон аст дар бом.

ГУЛИ САНГ

Аё борон,
 Ту медонӣ дару боми Сиёвушро,
 Ту худ пур кардаи чоми Сиёвушро.
 Ба ангуштони нарму тар
 Ту худ бардошти коми Сиёвушро,
 Ту худ бигзошти номи Сиёвушро.
 Аё борон,
 Сиёвушро агар бинӣ,
 Ба ӯ ғамҳои Кӯҳи пирро ҳам гӯ,
 Ки ин ҷо сангҳо ҳам ёди ӯ доранд.
 Дигар «Ғамгинтар аз борон»¹ ба рӯи
 ғунҷаҳо то кай?

Ба рӯи санг ҳам борад,
 Ҳамин санг аст ӯро решаву моя,
 Ҳамин Кӯҳ аст ӯро хешу ҳамсоя,
 Ҳамин Кӯҳ аст ӯро аввалин доя.
 Аё борон,
 Сиёвушро агар бинӣ,
 Ба ӯ дарди гули санги Ватанро гӯ,
 Ки ин ҷо сангҳо ҳам ҷону дил доранд,
 Ки ин ҷо сангҳо бе шеъри борон гушна
 мемиранд,
 Ки ин ҷо рангҳо бе атри борон ташна
 мемиранд.

Дар ин ҷо кӯҳҳо бо ин бузургишон,
 Сиёвуш гуфта мегирянд.
 Аё борон,
 Аё борон...

¹Номи китоби устод Сиёвуш

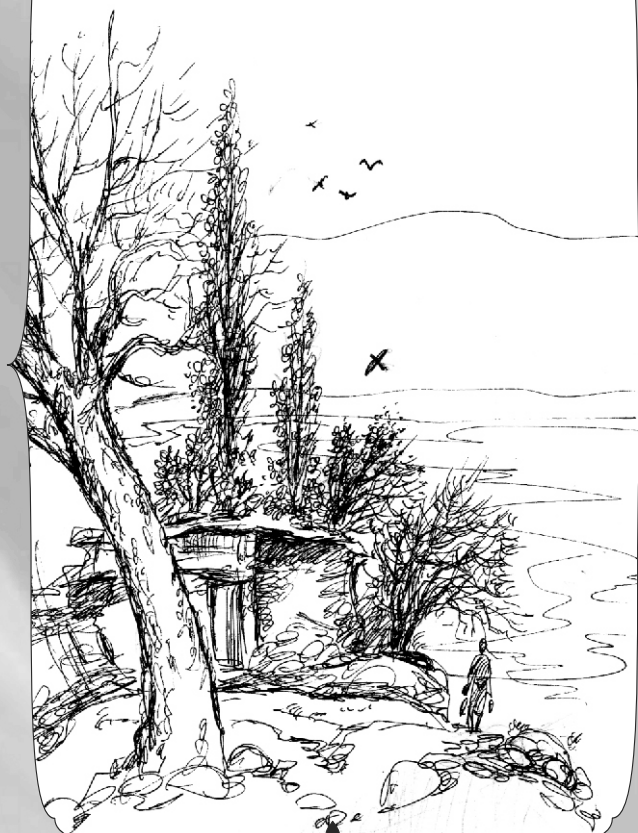
НАХУСТИННОМАИ УММЕД

Ба рӯи коғазӣ испед
Нахустин номаи уммед,
Ба сад ранҷе бишуд тавлид.
«На он тақлид, ин тақлид»,
Садоям чорсӯ бишнид:
«Бухорои шариф»-и мо,
Алорағми ҳарифи мо.

Зи баъди сарбуриданҳо
Саре гӯё, ки шуд боло.
Саре шӯрида чун дарё,
Саре, ки аз ғигони ӯ
Паёме шуд Бухоро.
«Бухорои шариф»-и мо,
Алорағми ҳарифи мо.

Дар он фарёди ғамҳо буд,
Чӣ ҳад ранҷу ситамҳо буд,
Намакоби аламҳо буд.
На ҳарфу вожаи сода,
Дар он хуни қаламҳо буд.
«Бухорои шариф»-и мо,
Алорағми ҳарифи мо.

Чилои ахтаре будӣ,
Саводе бар саре будӣ.
Маорифро даре будӣ,
Ту бо нуқсу камоли худ
Ба миллат минбаре будӣ.
«Бухорои шариф»-и мо,
Алорағми ҳарифи мо.

ДУХТАРИ НАВРӢЗ

Сабр кун, эй гули бодом, ду-се рӯзи дигар.

Шукӯҳӣ

Зимистон шуд, гули бодом,
Таррахум нест сарди­ро.
Баҳор овардиву доданд
Ба подоши ту дар­де­ро.

Давидӣ, омадӣ чун тифл
Ба шаҳру деҳаву хона.
Ба шоҳу буттаи хушке
Задӣ ран­ги баҳорона.

Лабони муғча бо нармӣ
Су­ру­ди бод ме­гуф­танд.
Та­пи­дан­ҳо, ра­си­дан­ҳо
Му­бо­рак бод, ме­гуф­танд.

Навиштӣ но­маи бӯят,
Ба зан­бӯри а­сал як дам.
Раҳашро ёфт бӯи ту,
Ба абёту ғазал­ҳо ҳам.

Паёми сабзи зе­бой
Му­бад­дал шуд ба шеъри дард.
Ла­бо­ни бар­ги ту паж­мурд

Зи бераҳмии барфи сард.

Ва аз нав мардumi беғам
Либоси гарм пӯшиданд.
Вале гулҳои хушрӯят
Паёпай заҳр нӯшиданд.

Чӣ гӯям, духтари Наврӯз,
Туро бинмуда ҳамдardӣ.
Ду-се рӯзе гули бодом,
Ту бояд сабр мекардӣ...

ЧАШМА

Ба Анзурати Маликзод

Ба шодӣ чашмҳои чашмаро дидӣ?
Нафису нарм лабхандаш ту бишнидӣ?
Табассум карда меҳандад,
Табассум карда мегирад.
Ту ҳам, ай бонуи маънӣ,
Ту ҳам, ай бонии маънӣ,
Ба мисли чашмаи хандон
Табассум карда меҳандӣ,
Табассум карда меойӣ.
Агар фарҳанг бемор аст,
Табассум карда мегирийӣ,
Табассум карда мемӯйӣ.
Табассумҳои гулворе, ки мепошӣ,
Зи марзи поки фарҳанги ту мерӯянд,
Аз он хатҳои оҳанги ту «Аржанг»-и ту
мечӯянд.
Ки бо қоқуву ҳулбӯҳо замоне тоза мерӯйӣ,
Замоне сафҳабарги савсану насрин ҳамебӯйӣ.
Паёме гӯямат, ки зиндагии Чашма
ҷовид аст,
Табассум карда меҳандӣ.

ШАКУРӢ

Шакурӣ марди даврони дигар буд,
 Пайи дунёи армони дигар буд.
 Агарчи мисли мо чашму саре дошт,
 Валекин соҳиби чони дигар буд.
 Чи поку беғубору лоязолӣ –
 Саропо аз баҳорони дигар буд.
 Дареғи чони поки ӯ, дарего,
 Ки чони поки ӯ з-Они дигар буд.
 Аё соҳибдилони Тоҷикистон,
 Шакурӣ Тоҷикистони дигар буд.

ФИШОРИ ХУН

Ҳар як қадаме шумурда рафтам,
Дар роҳи аҷал фасурда рафтам.
Ҳар лаҳза ғанимат аст гуфтӣ,
Ҳар лаҳза, ту гӯӣ, мурда рафтам.
Дил дар кафи ҷону ин баданро
Бар хоки сияҳ супурда рафтам.
Ин хомаи ман фишори хун шуд,
Ҳар лаҳза варо фишурда рафтам.
Бо нӯги қалам ғами ҷаҳонро
Аз хотираҳо сутурда рафтам.

РАҲЧӮ

Пой бошад, роҳ пайдо мешавад,
 Роҳ сӯи моҳ пайдо мешавад.
 Лаззати сайру сафар аз бод пурс,
 Роҳ рав, ҳамроҳ пайдо мешавад.
 Роҳи мақсуд аз азал ҳамвор нест,
 Гоҳ-гоҳе чоҳ пайдо мешавад.
 Марди раҳро дигар аст обу ҳаво,
 Чунки ашқу оҳ пайдо мешавад.
 Чун бало ногоҳ меояд ба сар,
 Бахт ҳам ногоҳ пайдо мешавад.
 Шукри ёрат кун, ки дар афсонаҳо
 Дилбари дилҳо пайдо мешавад.

ЗИНДАГИИ СОДА

Рӯхро озода бояд доштан,
Хешро дилдода бояд доштан.
Мисли одамҳои поки русто
Зиндагии сода бояд доштан.

РАВШАНДИЛ

Дунё гули гулхани маро меҳоҳад,
Гулғунчаи гулшани маро меҳоҳад.
Дар кори замона тирагӣ бисёр аст,
Дунё дили равшани маро меҳоҳад.

АЗ ТАБОРИ ОҒТОБ

Модари ман аз табори оғтоб,
Модари ман аз табори рӯшанист.
Аз табори ахтарони хушназар,
Эътибораш эътибори рӯшанист.

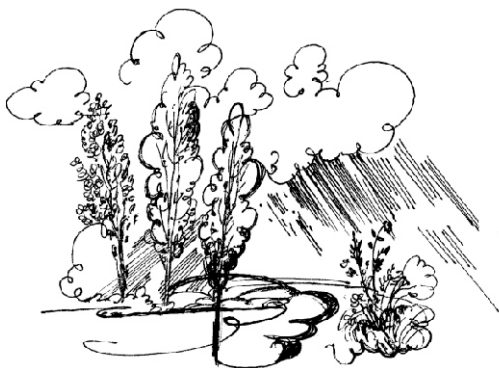
Модари ман нарма чун боди баҳор,
Модари ман пок чун абри сапед.
Покчону покбозу покдил,
Модарам африштаи ишку умед.

Модари ман аз табори оғтоб,
Равшанӣ аз ӯст дар оини мо.
Ҳар саҳар бо панҷаи меҳрофарин
Метаконад бистару болини мо.

Метаконад бистару болини мо,
Метаконад ранги шабҳои сиёҳ.
Чанги шаб гӯё ба рӯи бистар аст,
Метаконад чанги шабҳои сиёҳ.

Бистару болини моро бо ҳавас
Мекашад пас рӯи тори хонамон.
То шавад болишу бистарҳои мо
Гарм мисли офтоби осмон.

Шаб расад, чун порае аз офтоб
Болишамро мегузорад зери сар.
Рӯи бистар не, ба рӯи абри нарма
Хуш бихобам бо фароғат то саҳар.

ДИЛҲОИ БЕХУРШЕД

Дар чашми ошиқ ишқ нест,
Дар чашми дилбар ашқ нест.
Ёрон пайи дил нестанд,
Дар зеҳни инҳо рашқ нест.

Дар чашмҳо найрангҳо,
Дар сар ачаб оҳангҳо.
Аз ғанги мо дам мезанад
Мӯҳри лаби «Фарҳанг»-ҳо.

Тарсида аз сӯзу гудоз,
Дилсард ҳастанд ин касон.
Аз дард мегӯянд, лек
Бедард ҳастанд ин касон.

Бе вусъати андешаҳо,
Вомондаи бому даранд.
Гул гуфта ёри хешро
Гулдастае ҳам н-оваранд.

Дар сар ҳавои коғазе,
Аз хомаву дафтар напурс.
Гар нома бифристяшон,
Аз ҳоли он кафтар напурс.

Дар байни сад пиру чавон
Эҳсоси танҳой кунам.
Андар замини бекарон
Эҳсоси бечой кунам...

Модар, маро бахшо дигар,
Маъзур дорам, эй падар.
Одам зи одам як замон
Оё шудастӣ дар ҳазар?!

Андешаҳоям таҳ ба таҳ,
Андешаҳоям рӯ ба рӯ.
Сартосари шаҳри азим
Кас нест, дил бандӣ ба ӯ.

Эй осмон, эй офтоб,
Дилмурдаҳоро зинда кун.
Дилҳои беҳуршедро
Бо хуни субҳ оганда кун.

ХОБИ БЕДОРӢ

Хоби бедорӣ расиду доди ман
 суде накард,
 Гӯшҳо кар шуд магар, фарёди ман
 суде накард.
 Модарам бар рағми Оҳарман маро
 чун офарид,
 Пеши Оҳарман чаро мелоди ман
 суде накард?
 Олами вайрона ободон нашуд
 аз дасти ман,
 Ҳусни ўро хонаи ободи ман
 суде накард.
 Дил ба дунё додаву фарёд кардам
 то фалак:
 Дилбари сангиндиламро ёди ман
 суде накард.
 Чун чароғакҳои раҳ будам кафили
 назми роҳ,
 Ростое ку дигар, иршоди ман
 суде накард.
 Хостам девори байни одамонро
 афканам,
 Гурзи Рустам, тешаи Фарҳоди ман
 суде накард.
 Шарҳа-шарҳа шарҳ додам
 «Маснавии маънавӣ»,
 Гуфт: андарзи ту бар аҷдоди ман
 суде накард.
 Мактаби ин зиндагӣ рӯзе туро
 бидҳад адаб,
 Гарчи ҳикматномаи устоди ман
 суде накард.

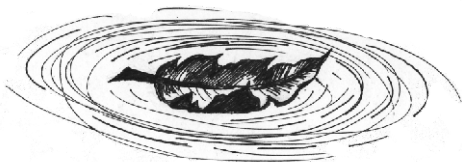
ТАҲАММУЛ

Зиндагонӣ махзани асрор буд, асрор монд,
Дар миёни мову ту девор буд, девор монд.
Гарчи бархе то ба маҳ рафтанд бо парвози ақл,
Баҳси мо марзи Хучанду Хоруғу Фархор монд.
Корагар гӯё ғилофу теғҳо бедам шуданд,
Кал бинолад: кор аз мӯи сарам бисёр монд.
Дилхарию дилфурӯшӣ кори осоне шудаст¹,
Во дило, донандаи қадри ту танҳо ёр монд.
Ин ҳама ҷоми майу шеъру ғазалҳои равон
Гарчи такрор аст, аммо боз нотакрор монд.
Шодмонам, модаре зери сари тифлаш агар
Ояти Қуръону шеъри Ҳофизу Аттор монд.

¹Ишора ба донорӣ дар тиб

ВАРАҚ

Бингар, ки саропои варақ ҳаст сафед,
Чашму даҳан, овои варақ ҳаст сафед.
Аз баҳри сияҳдилон накарданд сафед,
Чун муншиву мирзои варақ ҳаст сафед.
Бо тирадилӣ рӯи варо зард макун,
Бигзор ба чо, чои варақ ҳаст сафед.
Гар рӯи варо кард сияҳ шоири хуб,
Хуш бод, ки фардои варақ ҳаст сафед.

ИНҚИЛОБ

Эй осмони лочвард,
Эй офтоб, эй пирмард,
Эй зиндагӣ – сахни набард,
Ишқи маро бедор кун!

Эй ёдҳои пурхумор,
Эй бодҳои кӯйи ёр,
Фарёдҳои бешумор,
Ишқи маро бедор кун!

Эй меҳр, эй ғам суданам,
Эй шеър, эй осуданам,
Дар лаҳзаҳои буданам
Ишқи маро бедор кун!

Эй дил, танинандоз шав,
Монанди гулҳо боз шав.
Эй чони ман, овоз шав,
Ишқи маро бедор кун!

Рағҳои ман пурилтиҳоб,
Лабрези хуни инқилоб,
Ё Ишқ, ё хоку туроб!
Ишқи маро бедор кун!
Ишқи маро бедор кун!!!

ДУБАЙТИҲО

Ба монанди дили худ дил наёбӣ,
Чу ҳавлии падар манзил наёбӣ.
Нишинӣ бо хирадмандони дунё,
Ба мисли модарат оқил наёбӣ.

Баҳоро, нусхаи асли бихиштӣ,
Заминро хилъати урдубихиштӣ*.
Хати пешониҳоро мекунад сабз
Хати сабзе, ки дар саҳро набиштӣ.

Намеёбӣ маро дар рӯи дунё,
Намеёбӣ маро аз зери дарё.
Маро гум кардаӣ чун зарраи рег
Ба регистони бепоёни саҳро.

Даруни шеърӣ худ маҳфузам акнун,
Лабамро аз сухан медӯзам акнун.
Ҳама сӯзи дилам беҳуда будаст,
Барои модарам месӯзам акнун.

Дилам аз дарди Одам чок бошад,
Дили чокам, Худоё, пок бошад.
Баҳори зиндагониям сар ояд,
Хазони ман баҳори хок бошад.

Дили ман арсаи сӯзу гудоз аст,
Раҳи мақсуди ман шебу фароз аст.
Баҳор овардан осон нест, ёрон,
Ба мисли турнаҳо роҳам дароз аст.

* Мисраъ моли Дақиқист

Диламро то дили дарё кашонам,
Сарам то домани сахро кашонам.
Дар ин дунё ғамам поён наёбад,
Ғамамро то ба он дунё кашонам.

Наранҷ аз ман, маро озурда бинӣ,
Парешонхотиру афсурда бинӣ.
Агар ту нозбардорам набошӣ,
Ҳама шеъри тарамро мурда бинӣ.

Зи ҷабри ту намудам шиква бисёр,
Ғаҳе гуфтам, шудам ман аз ту безор.
Ниҳонӣ, лек дарди қимататро
Даруни дил ниғаҳ дорам чу тӯмор.

Ду-се рӯзе ҷавонӣ карда, рафтам,
Бароят меҳрубонӣ карда, рафтам.
Бари худ зиндагӣ асло накардам,
Бароят зиндагонӣ карда, рафтам.

Кадомин мард ошиқ нест? Гӯед,
Касе ошиқ набошад, кист? Гӯед.
Агар як лаҳзае беишқ будед,
Дигар даъвои будан чист? Гӯед.

Зи дунё гар равам бо бенишонӣ,
Нагирӣ номи ман бо шодмонӣ.
Агарчи модарам аз ман ризо аст,
Зи худ норозиам то ҷовидонӣ.

Ҳанӯз аз ишқи ту дар тобаму таб,
Ба ёди бӯсаҳоят мегазам лаб.
Рақамҳои туро аз ёд бурдам,
Ба монанди шумори ахтари шаб.

Ба рӯи сабзаҳо дастат ба дастам,
Ба завқи дидани рӯят нишастам.
Ту аз борон шикастӣ ташнагиат,
Ман аз гулбӯсаҳои ту шикастам.

Барои рӯзи дидорат бинӯшам,
Барои нақши осорат бинӯшам.
Ало Савдогари колои Одам,
Барои авҷи бозорат бинӯшам.

Биё, то хоки кӯятро бигирам,
Ба дастам банди мӯятро бигирам.
Зи бас садрӯву садранг аст дунё,
Биё, сурхии рӯятро бигирам.

Тамоми ин ҷаҳон мекофтӣ, кош,
Бузургмеҳри дигар меёфтӣ, кош.
Баҳорон дар қатори кокулонат
Ба номам шеъраке мебофтӣ, кош.

Тамоми рӯзи умрамро шумурдам,
Ба худ гуфтам: чӣ додам ман, чӣ бурдам.
Дилеро бурда бошам, бахтёрам,
Диле озурда бошам, дил фишурдам.

МУНДАРИЧА

Рафтан расидан аст	3
Дуруд	5
Бедор	7
Суруди Фирдавсӣ	9
Анҷумани Наврӯз	11
Дирафши ковиён	12
Соя	14
Кӯдакӣ	15
Субҳи модарам	17
Хуршедрез	18
Бӯсае бар бод	20
Васият	22
Шаҳпаракҳо	24
Орзуманди Ватан	25
Хони донишгӯ	27
Булбул	28
Сабақи рӯшноӣ	29
Ман шеъри нотамомам	31
Шоири ту	32
Агар зан дӯст дорад...	34
Сапеду сиёҳ	35
Дарег!	37
Дар пушти тирезаҳо	38
Чашми хушбахт	40
Санги чабр	41
Рафтани ман	43
Тасвир	44
Лахзасозӣ	46
Падруд, эй сароб!	47
Шиносад соати дастат ...	48
Душанбе	49
Хуршедруста	51
Паёми Наврӯз	52
Муноҷоти Сабрин	54
Шаҳбонуи шеър	55
Хато	57

Шабех	58
Тиранмоҳи шаҳр	59
Назира	60
Ҷоизаи гул	61
Борҳо бастам камар...	62
Осмонӣ	64
Гулгардон	65
Сӯғдзоди охирин	67
Бегуноҳ	68
Садозангӯла	70
Сӯгномаи устод	71
Фархунданаҷод	71
Зимистон	72
Армуғон	72
Чанори таърих	73
Дасткӯтоҳ	75
Мусофир	75
Нӯшбод	75
Тешаи Фарҳод	76
Гиря	77
Ҷоиза	77
Бом	77
Гули санг	78
Нахустин номаи уммед	79
Духтари Наврӯз	81
Чашма	83
Шакурӣ	84
Фишори хун	85
Раҳҷӯ	86
Зиндагии сода	87
Равшандил	87
Аз табори офтоб	88
Дилҳои беҳуршед	90
Хоби бедорӣ	92
Таҳаммул	93
Варақ	94
Инқилоб	95
Дубайтиҳо	96